

EESTI KEELE AINEKAVA (gümnaasium)

1. Õppekava eesmärk: on toetada õpilase kujunemist iseseisvaks keelekasutajaks, kes:

- kasutab eesti keelt tulemuslikult igapäevaelus, õpingutes ja ühiskondlikus suhtluses;
- on valmis jätkama õpinguid eestikeelses õppekeskkonnas ning kasutama eesti keelt tööalases suhtluses;
- tunneb ja väärtustab eesti kultuuri ning mõistab kultuuridevahelisi sarnasusi ja erinevusi;
- järgib suhtlemisel eesti keele- ja kultuuriruumis tavapäraseid käitumisnorme;
- oskab hinnata oma keeleoskuse arengut, seada õpieesmärke ning kavandada edasist õppimist;
- on motiveeritud arendama oma keeleoskust ja kasutama eesti keelt elukestva õppe vahendina.

2. Õppe kogumaht: 315 t (9 kohustuslikku kursust)

3. Õppematerjal:

- Inga Mangus, Merge Simmul “Minu eesti keel“, Kirjatark OÜ, 2016.
- digitaalsed õppematerjalid ja interaktiivsed õpikeskkonnad

4. Õppemeetodid:

Õppetöös kasutatakse:

- autentseid tekste ning audio- ja videomaterjale;
- iseseisvat lugemist, kuulamist ja tekstide analüüsi;
- suulisi arutelusid, väitlusi ja probleemülesandeid;
- tarbetekstide koostamist (nt CV, avaldus, motivatsioonikiri, ametlik kiri);
- eri tüüpi kirjalike tekstide koostamist (nt essee, artikkel, kokkuvõte, aramuslugu);
- referaatide, loovtööde koostamist ning esitlemist;
- rolli- ja suhtlusmänge;
- paaris- ja rühmatööd;
- info otsimist, hindamist ja kasutamist erinevatest allikatest;
- digivahendite ja veebikeskkondade kasutamist õppetöös.

Keeleõppes peetakse oluliseks eelkõige oskust kasutada eesti keelt erinevates suhtlusolukordades, mitte ainult keele struktuuride tundmist. Õppetöö

korraldamisel lähtutakse paindlikust ja õppijakesksest lähenemisest, mis võimaldab arvestada õpilaste keeleoskuse taseme, õpivajaduste ja eesmärkidega.

Õpilast suunatakse võtma aktiivset rolli oma õpitegevuses, kasutama eesti keelt teadlikult ja loovalt ning kujundama iseseisvaks õppimiseks vajalikke õpistrateegiaid. Õppematerjalide ja õpitegevuste valikul lähtutakse õpilaste huvidest ning keele kasutamise praktilisest vajadusest.

Õpetaja ülesanne on toetada õpilase arengut, suunata õppimisprotsessi ning luua tingimused koostööks ja aktiivseks keelekasutuseks. Õppetöös kasutatakse mitmekesiseid ja ajakohaseid õppematerjale, mida kohandatakse vastavalt õpilaste vajadustele ning õpieesmärkidele.

5. Õppekeskkond:

Õppimist toetava ja turvalise õpikeskkonna loomiseks kasutatakse erinevaid töövorme ning vajaduse korral muudetakse klassiruumi mööbli paigutust. Õppetöö võib toimuda ka väljaspool tavapärast klassiruumi, kasutades teisi kooliruumi, mis toetavad suhtlusoskuse, koostööoskuse ja loovuse arengut.

Õppetöös kasutatakse kaasaegseid digivahendeid (nutitahvel, projektor, SMART-kaamera, veebikeskkonnad ja õpirakendused), mis toetavad keeleoskuse arendamist ja õppematerjali omandamist.

Keeleõpet toetavad visuaalsed abimaterjalid, keelemudelid, sõnastikud, lausemallid ning sageli kasutatavad väljendid. Teemade käsitlemisel kasutatakse autentseid tekste, audio- ja videomaterjale ning erinevaid interaktiivseid õppematerjale.

Õppetöö toimub ainult eesti keeles. Õpilane harjub eestikeelse õpikeskkonnaga ning teab, et eesti keele tunnis kasutatakse suhtluskeelena ainult eesti keelt. Õpilane õpib mõistma eestikeelseid tööjuhiseid ja korraldusi (nt kuula, kirjuta, ava õpik lk ...), kasutama tunnis vajalikke suhtlusfraase (nt „Ma ei saa aru”, „Palun korra”, „Vabandust, et ma hilinesin” jt) ning väljendama oma mõtteid eesti keeles vastavalt oma keeleoskuse tasemele.

6. Hindamine: Iga kursuse jooksul tuleb õpilasel sooritada kolm kohustuslikku hindelist tööd. Kursuse lõpphinne kujuneb kohustuslike hindeliste tööde ning teiste õppetöö käigus saadud hinnete alusel.

7. Õpitulemused:

Õpilane:

- mõistab erineva pikkuse, keerukuse ja žanriga suulisi ning kirjalikke tekste;
- suudab jälgida ja mõista ettekandeid, arutelusid ning väitlusi erinevatel teemadel ning teha vajalikest teadetest ja seisukohtadest

märkmeid;

- saab aru tekstidest, mis sisaldavad huumorit, ironiat, allteksti ja idiomatilisi väljendeid;
- mõistab keerukamaid juhiseid, kasutusjuhendeid, toodete ja teenuste tutvustusi ning muud praktilist teavet;
- oskab erinevatest allikatest teavet leida, seda võrrelda, sünteesida, kokku võtta ja teistele edastada;
- väljendab end enamikes suhtlusolukordades selgelt, täpselt, loomulikult ja ladusalt, kasutades olukorrale sobivaid väljendusvahendeid;
- esineb keerukamal teemal loogilise ja hästi struktureeritud ettekandega, põhjendab oma seisukohti, arendab käsitletavat teemat ning teeb asjakohaseid kokkuvõtteid;
- osaleb aktiivselt aruteludes ja väitlustes, avaldab ning põhjendab oma arvamust ja teeb koostööd kaasõpilastega;
- oskab selgitada tegevuste käiku ning anda arusaadavaid ja ladusaid juhiseid;
- kirjutab argumenteerivaid aramus- ja arutlustekste keerukamatel teemadel, kasutab erinevatest allikatest pärinevat teavet, esitab põhjendatud argumente ning seob teksti terviklikuks tervikuks;
- kirjutab loovaid tekste, kasutades isikupärast ja olukorrale sobivat stiili;
- kasutab mitmekesist sõnavara, mõistab kujundlikku keelt ning väljendab oma mõtteid selgelt ja varieeruvalt;
- kasutab korrektselt erinevaid grammatilisi tarindeid;
- hääldab sõnu ja lauseid arusaadavalt, selgelt ning loomulikult;
- valib keelelisi vahendeid vastavalt suhtluse eesmärgile, olukorrale ja vestluspartnerile;
- koostab sidusaid ja loogiliselt üles ehitatud tekste ning liigendab neid sobivalt lõikudeks;
- järgib eesti õigekirja põhireegleid.

8. Olulised grammatikateemad:

- tegusõna: astmevahelduslike tegusõnade pööramine, tegusõna käändelised vormid, kesksõna- ja des-vormid, umbisikuline tegumood – selle moodustamine ja kasutamine;
- käändsõna: põhivormides muutuvad käändsõnad, olulisemate käändkondade tüüpsõnad;
- arvsõnade käänamine, järgarvsõnade käänamine;
- kokku- ja lahkukirjutamine;
- käänete kasutamine erinevates olukordades;
- omadussõnade ja määrsõnade võrdlusastmed, nende käänamine;

- sõnade järjekord lauses, kirjavahemärgid;
- kontrastiivne grammatika – rektsioon;
- lühendite kasutamine kirjalikes töödes;
- algustähe ortograafia;
- sihitis.

9. Õppesisu kursuste kaupa:

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse viiele laiale teemavaldkonnale: Eesti ja maailm; kultuur ja looming; keskkond; haridus ja töö; inimene ja ühiskond.

I kursuse nimetus	Mina ja tervislik eluviis
Kursuse sisu (põhiteemad)	Mina ja teised, inimese välimus ja iseloom, perekond ja sõprussuhted, põlvkondadevahelised suhted, hobid, sport ja vaba aeg, tervislik eluviis, füüsiline ja vaimne tervis, aktiivse eluviisi tähtsus, kiire elutempo mõju tervisele, kiusamine ja küberkiusamine, turvaline käitumine ning tervise hoidmise võimalused.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • valdab teemakohast sõnavara suhete, tervise, spordi, harrastuste ja vaba aja valdkonnas; • kirjeldab inimeste välimust, iseloomu ning räägib oma huvidest, võimetest ja harrastustest; • arutleb perekonna, sõprussuhete ja inimsuhete tähtsuse ning nende mõju üle inimese heaolule; • analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi ning väljendab oma arvamust enda ja teiste elu kohta; • mõistab tervisliku eluviisi tähtsust ning arutleb füüsilist ja vaimset tervist mõjutavate tegurite üle; • avaldab arvamust spordi, aktiivse eluviisi ja kiire elutempo mõjust tervisele; • tunneb kiusamise ja küberkiusamise erinevaid vorme ning teab, kuidas sellistes olukordades käituda ja abi otsida; • oskab selgitada ja põhjendada oma seisukohti ning arvestada erinevate arvamustega; • väljendab end suuliselt ja kirjalikult teemadel Mina ja teised, Harrastused ning Tervis; • kirjutab teemakohase arutleva teksti või poolametliku kirja vastavalt vormistus- ja keelenõuetele; • mõistab kuulatud ja loetud teemakohaseid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning täidab lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid.

II kursuse nimetus	Inimene ja ühiskond
Kursuse sisu (põhiteemad)	Sotsiaalne heaolu ja elatustase, sotsiaalkaitse ja sotsiaalteenused, tervishoid ja riiklikud toetused, heategevus ja vabatahtlik tegevus, loomade heaolu ja abistamine, riskirühmad ning toetamine, turvalisus ja turvaline käitumine ühiskonnas. keeleülesandeid.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • valdab teemakohast sõnavara heategevuse, vabatahtliku tegevuse ja turvalisuse valdkonnas; • analüüsib heategevuse ja vabatahtliku tegevuse rolli Eestis ning avaldab selle kohta oma arvamust; • mõistab turvalise käitumise põhimõtteid ning arutleb turvalisuse tähtsuse üle igapäevaelus; • arutleb abivajajate toetamise võimaluste ning vabatahtliku tegevuse olulisuse üle; • mõistab loomade heaolu tähtsust ning teab kodu- ja metsloomade abistamise võimalusi; • analüüsib ühiskonnas esinevaid sotsiaalseid probleeme, pakub välja võimalikke lahendusi ning põhjendab oma seisukohti; • arutleb riskirühmadesse kuuluvate inimeste toetamise võimaluste üle ning väljendab oma arvamust; • kirjutab teemakohase arutleva teksti; • mõistab kuulatud ja loetud teemakohaseid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning täidab lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid.

III kursuse nimetus	Riik ja ühiskond
Kursuse sisu (põhiteemad)	Omariiklus ja kodanikuks olemine, kodaniku õigused ja kohustused, riigikaitse ja turvalisus, noorte ühiskondlik aktiivsus ning noorteorganisatsioonid.
Kursuse õpitulemused	Õpilane:

	• valdab teemakohast sõnavara riigi, ühiskonna ja kodanikuõiguste valdkonnas; • mõistab riigi toimimise põhimõtteid ning teab kodaniku õigusi ja kohustusi; • avaldab ja põhjendab oma arvamust ühiskonnas toimuvate protsesside ning riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevuse kohta; • arutleb noorte ühiskondliku ja poliitilise aktiivsuse ning kodanikuosaluse üle; • leiab, analüüsib ja esitleb erinevatest allikatest pärinevat teavet ühiskonnaeluga seotud teemadel; • analüüsib graafikuid, tabeleid ja statistilisi andmeid ning teeb nende põhjal järeldusi; • mõistab rahaasjade planeerimise, laenu võtmise ja vastutustundliku finantskäitumise põhimõtteid; • oskab argumenteerida, põhjendada oma seisukohti ning reageerida vestluskaaslase arvamusele; • kirjutab teemakohase arutleva teksti ning koostab poolametliku kirja (nt päringu) vastavalt vormistus- ja keelenõuetele; • mõistab kuulatud ja loetud teemakohaseid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning täidab lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid; • väljendab end suuliselt ja kirjalikult teemadel „Riik ja ühiskond“, kasutades korrektset ja olukorrale sobivat keelt.
--	---

IV kursuse nimetus	Eesti ja maailm
Kursuse sisu (põhiteemad)	Eesti keele õppimine, keeleõppe võimalused, mitmekeelsus, reisimine Eestis ja välismaal, Euroopa Liit, Euroopa riigid, kultuuridevaheline suhtlus, rahvusvaheline koostöö ning Eesti koht Euroopas ja maailmas.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • mõistab eesti keele tähtsust Eesti ühiskonnas ning väärtustab eesti keele õppimist ja elukestvat keeleõpet; • arutleb mitmekeelsuse eeliste ning võõrkeelte õppimise tähtsuse üle; • kirjeldab reisimise võimalusi Eestis, Euroopas ja mujal maailmas ning põhjendab oma reisieelistusi;

	• kasutab teemakohast sõnavara reisimise, transpordi, majutuse ja turismiga seotud suhtlusolukordades; • tunneb Euroopa Liidu eesmäärke, liikmesriike ja Eesti rolli Euroopa Liidus; • avaldab arvamust Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö tähtsuse kohta; • leiab, analüüsib ja kasutab erinevatest allikatest pärinevat teavet teemadel „Eesti ja maailm“, „Euroopa Liit“ ning „Reisimine“; • väljendab oma mõtteid suuliselt ja kirjalikult, põhjendades oma seisukohti ning osaledes aruteludes; • mõistab kuulatud ja loetud teemakohaseid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning sooritab lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid; • koostab teemakohaseid kirjalikke tekste (nt arvamus, reisikirjeldus või arutlus) vastavalt keelenõuetele.
--	---

V kursuse nimetus	Kultuur ja infokeskkond
Kursuse sisu (põhiteemad)	Eesti kultuur ja kultuuriline identiteet, kultuuritraditsioonid, pühad ja tähtpäevad, kombed, tänapäeva kultuur, teater, kino, kirjandus, muusika ja kunst, tuntud Eesti ning kohaliku piirkonna kultuuritegelased, meedia roll ühiskonnas, meediakanalid ja nende mõju, kriitiline mõtlemine, meediamanipulatsioon, reklaam ja selle mõju, ajakirjandusžanrid (uudis, intervjuu, persoonilugu).
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • tunneb huvi Eesti kultuuri, kultuuritraditsioonide, pühade ja tähtpäevade ning kodukoha kultuurielu vastu; • kirjeldab Eesti kultuurisündmuse, traditsiooni ja tähtpäevi; • avaldab arvamust teatri, kino, kirjanduse, muusika ja kunsti kohta ning kirjutab kultuurisündmuse või Eesti filmi retsensiooni; • tunneb tänapäeva meedia- ja infokeskkonda ning mõistab selle mõju ühiskonnale; • leiab meediatekstides argumente ja mõjutamisvõtteid, tunneb ära libauudised, propaganda ja demagoogia; • eristab fakti arvamusest ning hindab kriitiliselt teabe usaldusväärsust; • analüüsib reklaami ja meedia mõju inimesele ning ühiskonnale;

	• kasutab meediat teadlikult ja vastutustundlikult, järgides digisuhtluse põhimõtteid; • loeb eesmärgipäraselt erinevaid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning teeb kokkuvõtteid; • kirjutab uudise, intervjuu, persooniloo või arvamust ja järgib vormistus- ja keelenõudeid; • väljendab ja põhjendab oma seisukohti, esitab argumente ning reageerib erinevatele arvamustele; • mõistab kuulatud ja loetud tekste ning sooritab teemaga seotud lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid.
--	---

VI kursuse nimetus	Tehnika ja tehnoloogia
Kursuse sisu (põhiteemad)	Tehnoloogia ja digikeskkond: arvuti ja nutiseadmete kasutamine, arvuti osadega seotud sõnavara, interneti ja sotsiaalmeedia kasutamine, digisuhtlus, turvaline käitumine internetis ning digikeskkonnaga seotud võimalused ja ohud.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • valdab temaatilist sõnavara; • arutleb tehnoloogia arengu ning selle mõju üle inimese igapäevaelule; • tunneb infoühiskonna, infovahetuse, info hankimise ja tarbimisühiskonnaga seotud mõisteid ning kasutab neid suhtlusolukordades; • kirjutab teemakohaseid tekste (nt aramus, arutlus või essee); • toob näiteid tehnoloogiliste lahenduste kasutamisest igapäevaelus; • kasutab digivahendeid teabe otsimiseks, töötlemiseks ja esitlemiseks; • kasutab IKT-vahendeid ja digikeskkondi õppeülesannete täitmisel; • analüüsib suhtlemist erinevates digikeskkondades ning põhjendab sobiva suhtluskanali valikut; • järgib turvalise ja vastutustundliku internetikasutuse põhimõtteid ning teab digikeskkonnaga seotud võimalusi ja ohte.

VII kursuse nimetus	Keskkond ja kliima
Kursuse sisu (põhiteemad)	Geograafiline keskkond ja selle eripärad, elukeskkond ning keskkonnaprobleemid ja nende võimalikud lahendused, looduskaitse ja keskkonnateadlik käitumine, säästva arengu ning loodushoidliku eluviisi põhimõtted, Eesti rahvuspargid ja looduskaitsealad, globaalsed keskkonnaprobleemid ja kliimamuutused.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • kasutab teemakohast sõnavara ning väljendab oma mõtteid keskkonna, looduse ja kliimamuutuste teemadel; • mõistab erineva keerukusega suulisi ja kirjalikke tekste keskkonna ja kestliku arengu teemal ning leiab neist vajaliku teabe; • selgitab keskkonna- ja kliimamuutuste mõju inimesele, ühiskonnale ja loodusele; • kirjeldab keskkonnakaitse ja säästva eluviisi põhimõtteid ning põhjendab nende tähtsust; • tunneb Eesti looduskeskkonna eripära, rahvusparke ja looduskaitsealasid ning teab olulisemaid globaalseid keskkonnaprobleeme; • analüüsib keskkonnaprobleeme ning pakub välja võimalikke lahendusi nii kohalikul kui ka ülemaailmsel tasandil; • osaleb aruteludes, väljendab ja põhjendab oma arvamust ning reageerib argumenteeritult vestluspartneri seisukohtadele; • koostab teemakohaseid suulisi ja kirjalikke tekste, kasutades eri allikatest kogutud teavet; • peab teemakohase ettekande, teeb kokkuvõtteid ning esitab järeldusi; • kasutab suhtlemisel korrektset ja olukorrale sobivat keelt ning järgib õigekirjanorme.

VIII kursuse nimetus	Suhted ja igapäevaelu
Kursuse sisu (põhiteemad)	Suhtlemine perekonnas ja sõpradega, perekonna roll ja tähtsus ühiskonnas, mehe ja naise roll perekonnas, koduste kohustuste jagamine, laste kasvatamine, perekondlikud traditsioonid, tarbimisühiskond, vastutustundlik tarbimine ja

	ületarbimine, müügikohad ja internetikaubandus, tarbija õigused ja kohustused, teenindus ning kliendisuhetus.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: • väljendab end suuliselt ja kirjalikult perekonna, põlvkondadevaheliste suhete, inimsuhete ning tarbimise teemadel; • kirjeldab oma suhteid vanemate, sõprade ja eakaaslastega ning arutleb konfliktide põhjuste ja lahendamisvõimaluste üle; • mõistab perekonna rolli ja tähtsust inimese elus ning väärtustab perekondlikke suhteid; • kirjeldab mehe ja naise rolli perekonnas ning arutleb koduste kohustuste jagamise ja laste kasvatamise üle; • avaldab ja põhjendab oma arvamust armastuse, paarisuhte, õnneliku perekonna ning vastutustundliku tarbimise teemadel; • valdab teemakohast sõnavara perekonna, inimsuhete ja tarbimise valdkonnas; • iseloomustab erinevaid ostukohti, hindab nende eeliseid ja puudusi ning arutleb tarbimisharjumuste üle; • tunneb tarbija õigusi ning oskab neist rääkida ja kirjutada; • arutleb ületarbimise põhjuste ja tagajärgede üle ning pakub võimalikke lahendusi; • oskab argumenteerida, põhjendada oma seisukohti ja reageerida vestluskaaslase arvamusele; • mõistab kuulatud ja loetud teemakohaseid tekste, leiab neist vajaliku teabe ning täidab lugemis-, kuulamis- ja keeleülesandeid; • kirjutab teemakohase arutleva teksti ning koostab poolametliku kirja (nt tänukirja või kaebuse) vastavalt vormistus- ja keelenõuetele.

IX kursuse nimetus	Haridus ja tööelu
Kursuse sisu (põhiteemad)	Haridus ja edasiõppimine, koolikeskkond ja koolirahu, vägivallavaba kool, õpilasvahetus ja õppimine välismaal, linna- ja maakooli eripärad, elukestev õpe, haridusega seotud väljakutsed ja probleemid, karjääri planeerimine, ametieelistused ja kutsesobivus, enesetäiendamine, elukutse valikut mõjutavad tegurid, noorte karjäärivõimalused,

	tööotsimine, töövestlus, tööalane suhtlus, töötaja ja tööandja õigused ning kohustused, vastutustundlik suhtumine töösse ja koostöö töökeskkonnas.
Kursuse õpitulemused	Õpilane: Õpilane: • mõistab hariduse ja elukestva õppe tähtsust ning teab edasiõppimisvõimalusi Eestis; • loeb ja mõistab hariduse, tööturu ja karjääriga seotud eri tüüpi tekste, leides neist vajaliku teabe; • arutleb hariduse, elukutse valiku ja karjäärivõimaluste üle ning põhjendab oma arvamust; • kirjeldab oma õpiteed, tulevikuplaane ning unistuste ametit; • kasutab hariduse, töö ja karjääriga seotud teemakohast sõnavara; • oskab koostada elulookirjelduse (CV), motivatsioonikirja ja teisi tööotsimisega seotud dokumente; • osaleb töövestlust ja tööalaseid suhtlusolukordi käsitlevates dialoogides ning järgib viisakusreegleid; • mõistab töötaja ja tööandja õigusi, kohustusi ning vastutust; • leiab ja kasutab erinevatest allikatest teavet edasiõppimisvõimaluste, kutseõppe, kõrgkoolide ja tööturu kohta; • koostab ja esitleb teemakohase ettekande valitud elukutse või õppekava kohta.